GED S6 03 (M)
Exam Code:EDM6C

জনসংখ্যাৰ শিক্ষা

ষষ্ঠ ষান্মাসিক
শিক্ষা

খণ্ড-১

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপিকা স্বর্ণলতা দাস, শিক্ষা বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপিকা গায়ত্রী গোস্বামী, শিক্ষা বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপক জগৎ স্বর্গীয়াৰী, শিক্ষা বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

সমন্বয়ৰক্ষী ঃ ড° ইন্দ্রানী কলিতা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	অৱিহণা যোগাইছে	ভাষান্তৰকাৰী
১	ড° প্রণৱ শইকীয়া, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	ড° প্রণৱ শইকীয়া, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
২	ড° গীতাঞ্জলী চৌধাৰী, পশ্চিম গুৱাহাটী বি.এড. মহাবিদ্যালয়, আৰু ড° কান্তা চক্রৱর্ত্তী কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	গীতাঞ্জলী মেধি, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়, আৰু
৩	ড° নীলিমা ডেকা, এল. চি. বি. মহাবিদ্যালয়	জোনালী ৰাভা, স্বতন্ত্রতৰীয়া লেখক
৪	ড° নীলিমা ডেকা	ইদন চুলতানা আহমেদ, স্বতন্ত্রতৰীয়া লেখক
৫,৬,৭	ড° উৎপল কলিতা আৰ.জি.বৰুৱা মহাবিদ্যালয়	ড° উৎপল কলিতা আৰ.জি.বৰুৱা মহাবিদ্যালয়

সম্পাদনা ঃ

বিষয়বস্তু সম্পাদনা ঃ অধ্যায় **১:** ড° মৰমী গোস্বামী, গুৱাহাটী মহাবিদ্যালয়
অধ্যায় **২,৩,৪:** ড° ৰীতিমণি বৰদলৈ,কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যায় **৫,৬,৭:** ড° প্রণৱ শইকীয়া,কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

ভাষা সম্পাদনা ঃ ড° বিনাপাণী তালুক দাৰ, সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ ড° ইন্দ্রানী কলিতা,কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রকাশঃ ***জানুৱাৰী,*** *২০২০*
Copyright © Krishna Kanta Handiqui State Open University

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাঁও, ৰাণী গেট, গুৱাহাটী- ৭৮১০১৭
উপমুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী- ৭৮১০০৬; Web : www.kkhsou.in

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা
নতুন দিল্লীৰ দূৰ শিক্ষা পৰিদৰ ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

পাঠ্য বিষয় আৰু খণ্ড পৰিচয় (পাঠ্য বিষয় GED S6 - ০৩, খণ্ড-১)

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক শৈক্ষিক কার্যসূচীৰ অধীনত পাঠ্যবিষয় ৫, পাঠ্যবিষয় ১১, পাঠ্যবিষয় ১২ আৰু পাঠ্যবিষয় ১৩ নামেৰে ভাগ কৰি লোৱা চাৰিটা পাঠ্যবিষয় আছে। 'পাছ ক'ৰ্ছ' পঢ়া শিক্ষার্থীসকলে কেৱল পাঠ্যবিষয় ৫ টো পঢ়িলেই হ'ব। 'মেজৰ ক'ৰ্ছ'ৰ শিক্ষার্থীসকলে চাৰিওটা পাঠ্যবিষয় পঢ়িব লাগিব। পাঠ্যবিষয় ১২ ত আমি জনসংখ্যা শিক্ষাৰ প্রয়োজনীয়তা তথা গুৰুত্ব বহলাই আলোচনা কৰিছো।

খণ্ড পৰিচয় ঃ

এই পাঠ্যবিষয়টোৰ প্রথম অধ্যায়টিত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ প্রয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব, ইয়াৰ প্রকৃতি আৰু পৰিসৰ সম্পর্কে আলোচনা কৰা হৈছে। দ্বিতীয় অধ্যায়ৰ আলোচনাৰ বিষয় হ'ল জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ আঁৰৰ চালন শক্তিসমূহ। জনসংখ্যা বিস্ফোৰণৰ কাৰণ আৰু ইয়াৰ প্রভাৱ আলোচনা হ'ল তৃতীয় অধ্যায়ৰ বিষয়বস্তু। চতুর্থ অধ্যায়ত জীৱনৰ গুণগত সম্পর্কে আলোচনা কৰা হৈছে। সৰু পৰিয়াল গঢ়াৰ প্রথা কেনেদৰে অনুসৰণ কৰিব পৰা যায় তাৰ আলোচনা হ'ল পঞ্চম অধ্যায়ৰ বিষয়বস্তু। ষষ্ঠ আৰু সপ্তম অধ্যায় দুটাত প্রাথমিক, মাধ্যমিক আৰু উচ্চতৰ পর্যায়ৰ শৈক্ষিক পাঠ্যক্রমবোৰত অন্তর্ভুক্ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা হৈছে।

এই পাঠ্যভাগটি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ সোঁ তথা বাঁওফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব। এইবোৰত মূল পাঠত থকা নতুন শব্দ আৰু পৰিভাষাসমূহৰ অর্থ সন্নিবিষ্ট হৈছে। সেইদৰে— 'জানি থোৱা ভাল' বাকচবোৰত মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ সম্ভেদ আছে। প্রতিটো অধ্যায়ত থকা 'চিন্তা-চর্চা কৰক'সমূহে অধ্যয়ন অধিক সক্রিয় আৰু ফলপ্রসূ হোৱাত সহায় কৰিব। আকৌ, 'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ' যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্ব-পৰীক্ষণৰ সুবিধা দিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথিস্বৰূপ। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্রশ্ন' হিচাপে কেইটিমান প্রশ্নৰ আৰ্হিও তুলি দিয়া হৈছে। শেষৰ অধ্যায়টিৰ পাছত কেইখনমান 'প্রসঙ্গ পুথি'ৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে। সেই কেইখন পুথিৰ সহায়েৰেই মূলতঃ এই পাঠ্যবিষয়ত উল্লেখ থকা অধ্যায়সমূহ প্রস্তুত কৰা হৈছে। আপোনালোকে বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেইকেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

বিষয় সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ১ ঃ জনসংখ্যাৰ শিক্ষা

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ প্ৰকৃতি, জনসংখ্যা শিক্ষাৰ লক্ষ্য

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পৰিসৰ, জনসংখ্যা শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব ।

অধ্যায় ২ ঃ ভাৰতত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ধাৰা

জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ নিৰ্ণায়ক, নিৰ্ণায়ক জোখা পদ্ধতি ,

ভাৰতত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ধাৰা, ভাৰতত জনসংখ্যা বৃদ্ধিত

প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ।

অধ্যায় ৩ ঃ জনসংখ্যাৰ বিস্ফোৰণ

জনসংখ্যা বিস্ফোৰণৰ ধাৰণা, বৈশিষ্ট্য সমূহ, ভাৰতবৰ্ষত জনসংখ্যা

বিস্ফোৰণৰ উৎপত্তিৰ কাৰণ সমূহ আৰু সমস্যাসমূহ , জনসংখ্যা বৃদ্ধি

ৰোধ কৰিবলৈ ল'বলগীয়া ব্যৱস্থাসমূহ ।

অধ্যায় ৪ ঃ জনসংখ্যা আৰু জীৱনৰ গুণগত মান

মানৰ অৰ্থ, জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু জীৱনৰ গুণগত মান,

জীৱনৰ গুণগত মানৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা কাৰকসমূহ,

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি জীৱনৰ গুণগত মান

কিদৰে উন্নত কৰিব পাৰি?

অধ্যায় ৫ ঃ সৰু পৰিয়ালৰ আদৰ্শ

সৰু পৰিয়ালৰ আদৰ্শৰ অৰ্থ, সৰু পৰিয়ালৰ আদৰ্শৰ প্ৰকৃতি, জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণত

সৰু পৰিয়ালৰ আদৰ্শৰ সুবিধা, সৰু পৰিয়ালৰ আদৰ্শৰ বাধাবোৰ।

অধ্যায় ৬ ঃ প্ৰাথমিক আৰু মাধ্যমিক শিক্ষা পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰম

জনসংখ্যা শিক্ষা আৰু প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষা,প্ৰাথমিক শিক্ষা পৰ্যায়ত

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যবোৰ ,প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষা

অন্তৰ্ভুক্তিৰ কাৰণবোৰ, প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰম,

প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰমত জনসংখ্যা শিক্ষা অন্তৰ্ভুক্তিৰ সমস্যাবোৰ, জনসংখ্যা

শিক্ষা আৰু মাধ্যমিক শিক্ষা পৰ্যায়, মাধ্যমিক শিক্ষাৰ পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ

উদ্দেশ্যবোৰ, মাধ্যমিক শিক্ষা পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা, মাধ্যমিক শিক্ষা

পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰম, মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন বিষয়ৰ দ্বাৰা

জনসংখ্যাৰ ধাৰণাৰ সংহতকৰণ।

অধ্যায় ৭ ঃ উচ্চ শিক্ষা পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰম

উচ্চ শিক্ষা পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষা, ইয়াৰ উদ্দেশ্যবোৰ, উচ্চ শিক্ষা

পৰ্যায়ত জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ প্ৰয়োজনীয়তা,উচ্চ শিক্ষা পৰ্যায়ত

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ বিষয়বস্তু।